

Maak op tijd een economische afweging bij vernieuwing natte kunstwerken

Stel een belangrijk kanaal voor de binnenscheepvaart is te ondiep geworden. Of schepen zijn te groot geworden, kun je ook zeggen. Of de brug eroverheen is niet meer hoog genoeg. Kan ook. Hoe dan ook, er zijn schepen die het kanaal moeten mijden omdat ze er simpelweg niet meer doorheen kunnen. Stel dat bovendien de brug over het kanaal aan vervanging toe is. Wat doe je? Maak je de brug direct een stuk hoger, wat ook vernieuwde aanleg van de door de brug verbonden wegdelen betekent? Verdiep je het kanaal, en maak je die ook direct breder? Kan dat, is daar ruimte voor? En zo ja, hoeveel moet dat zijn? Want het kanaal en de brug moeten wel weer opnieuw zo'n honderd jaar meegaan.

Anna Krabbe – Lugné
Coördinator Cluster Economie
Rijkswaterstaat

Zie hier de dilemma's in een notendop van een vernieuwingsopgave voor natte kunstwerken. We hebben het dan nog niet gehad over de kosten en baten van die keuzes. Kosten en baten – mits meetbaar – als het gaat om leefbaarheid, bereikbaarheid, veiligheid en niet te vergeten uitvoerbaarheid. Voeg daarbij minder goed meetbare aspecten, zoals kosten en baten voor natuur en milieu en voor het welzijn van mensen. Aspecten die meer met brede welvaart te maken hebben.

Realistische verwachtingen

In de online kennissessie van het Kennisprogramma Natte Kunstwerken van 5 november 2024 ging het om zo'n kosten- en batenanalyse. Welke keuze je ook maakt in de vernieuwingsopgave, het is belangrijk de kosten en baten in kaart te brengen. We hebben het dan over een maatschappelijke kosten- en batenanalyse (MKBA).

Betrek het gedachtengoed van zo'n MKBA vroeg in het onderzoek naar je meest optimale oplossingen zodat je verwachtingen realistisch blijven.

Niet bang

Dit is de boodschap die Anna Krabbe – Lugné (coördinator Cluster Economie bij Rijkswaterstaat) mee wil geven aan haar publiek tijdens die kennissessie. Samen met Jan Helmer (ook Rijkswaterstaat) en Mark de Bel (Deltares) legden zij uit wat een MKBA is en hoe die past in de zogenoemde iteratieve werkwijze van het Kennisprogramma. Krabbe – Lugné: 'Als we al in een vroeg stadium naar de economische kant kijken van mogelijke oplossingen, dan zie je misschien dat een bepaalde oplossing echt niet haalbaar is. Die kun je dan parkeren, en ik zeg expres 'parkeren' want je moet erop terug kunnen komen. Dat is het iteratieve in onze werkwijze. Als je later gaat finetunen bijvoorbeeld en

je kijkt nogmaals naar je berekeningen, dan kan het zijn dat delen daarvan toch bruikbaar zijn voor een volgende stap. En door het goed vast te leggen, weet je in elk geval waarom je met een bepaalde optie niet verder bent gegaan. Op die manier willen we het transparant maken, en ook efficiënt omdat we dan kunnen werken van grove naar fijne berekeningen. Het kan zo tijdig duidelijk worden welke kant het opgaat, zonder al te veel details te moeten onderzoeken. Wees daarom niet bang voor de economische analyse zou ik bijna willen zeggen. Bovendien kun je misschien op nieuwe ideeën voor oplossingen komen als je breed kijkt naar welke baten echt van belang zijn.'

Julianakanaal

Als case is in de kennissessie het Julianakanaal gebruikt. Een regioanalyse is gestart omdat er naast technische gebreken ook aandachtspunten spelen rondom verschillende factoren die van invloed zijn op de scheepvaart. Krabbe-Lugnér: 'Een grove economische analyse is in deze regioanalyse op verschillende onderwerpen (breedte kanaal, brughogtes) toegepast, om de economische haalbaarheid van bepaalde wensen te beoordelen. Daarnaast spelen er andere vragen, bijvoorbeeld wat brengt een tijdelijke stremming met zich mee voor de scheepvaart, en wat betekent een stremming economisch gezien? En voor de vernieuwingsopgave zelf: met welke toekomstige ontwikkelingen moeten we rekening houden: klimaat, bevolkingsgroei, economische ontwikkeling? Dat zijn allemaal zaken die ook in de MKBA betrokken moeten worden.'

Interview en tekst: Aly Breemhaar

Online kennissessie 3

Economische afweging bij vernieuwing natte kunstwerken.

5 november 2024

